

Beheerstrategie

Datum:

Mei 2017

Uitgebracht aan:

Provincie Overijssel

Opgesteld door:

Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A.

Ecologisch advies: droge dooradering - Jan Nijmeijer en
Jan Oldekamp (ecologisch adviseur)

Ecologisch advies: open grasland - Leonard Rouhof

Contactpersoon:

Herman Nieuwe Weme en Paul ten Velde
info@gebiedscollectiefnot.nl

Inhoudsopgave

1. BEHEERSTRATEGIE	3
1.1 Werkwijze.....	3
1.2 Afwegingen oversluiters	3
1.3 Beschikbaar budget	3
1.4 Blauw e Diensten	4
1.6 Voorintekening	5
2. KEUZES VOOR SPECIFIEKE GEBIEDEN.....	6
2.1 Grondeigenaren rondom de Natura 2000-gebieden.....	6
2.2 Gebiedscoalitie Noordoost-Twente.....	6
2.3 Grondeigenaren met botanisch vlakdekkend beheer	7
2.4 Weidevogelbeheer	7
2.5 Blauw e diensten	9
3. MONITORING	11

1. BEHEERSTRATEGIE

1.1 Werkwijze

In de beheerstrategie wordt omschreven op welke wijze contractaanvragen (zoals ingetkend tijdens de voorintekenbijeenvakomsten) worden gehonoreerd of afgewezen. Hierbij is het van belang dat de beslissingen helder en consequent zijn om zo de kwaliteit van de contractaanvragen en de ecologische doelen te waarborgen.

Om de beslissingen uniform te kunnen nemen en te kunnen wegeen op de ecologische kansrijkheid, is een stroomschema voor de beheerstrategie opgesteld (zie bijlage 1). Het streven hierbij is om elke contractaanvraag van stap 1 tot en met stap 8 te doorlopen, zodat gewogen kan worden op basis van het totaal aantal behaalde punten. Hierbij staat het belangrijkste wegingscriteria bovenaan en neemt de prioriteit per stap af. Afhankelijk van het aantal behaalde punten, beslist het bestuur van de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. om de contractaanvraag wel of niet te honoreren.

1.2 Afwegingen oversluiters

Het bestuur van de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. heeft de keuze gemaakt zoveel mogelijk de doorlopende contracten agrarisch natuur- en landschapsbeheer in haar werkgebied over te sluiten. Deelnemers met een lopend contract agrarisch natuurbeheer werden individueel uitgenodigd voor de voorintekenbijeenvakomsten in 2016. Vanaf deze periode zal er voor het afsluiten van aflopende contracten agrarisch natuurbeheer geen afwijkende beoordeling gemaakt worden op de beheerstrategie, tenzij het een perceel is dat een beoordeling goed heeft van EcoGroen.

1.3 Beschikbaar budget

Beschikking 2017-2021

- Voor open grasland is 52,38 hectare en € 49.685,-- budget beschikbaar. Het huidige afgesloten beheer is 52 hectare. Er is geen ruimte meer in de huidige beschikking.
- Voor droge dooradering is 283 hectare en € 560.811,-- budget beschikbaar. Het huidige afgesloten beheer is 252 hectare. Er is nog 30 hectare ruimte in de huidige beschikking.
- Voor categorie water is 23,58 hectare en € 39.110,-- budget beschikbaar. Het huidige afgesloten beheer is 20,60 hectare.
- Voor droge dooradering en open grasland komt er bovenop de beschikking nog € 23.000,-- beschikbaar.
- De categorie water geeft nog een uitbereiding tot € 44.000,--.

1ste prioriteit hebben de kritische weidevogels

Ongeveer 15% van ons budget á € 49.500,-- is beschikbaar voor deze prioriteit. Tevens zullen we € 15.000,-- beschikbaar stellen voor legselbeheer en kuikenland en lastminute beheer in het weidevogelgebied Albergen en de weidevogelgebieden met niet kritische soorten. Voor de komende aanvraag zullen we voor open grasland € 64.500,-- aanvragen.

2de prioriteit hebben de amfibieën boomkikker, knoflookpad en kamsalamander

Deze doelsoorten komen voor in onze werkgebieden Volthe Singraven, Beuningen en Beuningen Achterheide en Losser Noord. In deze gebieden hebben we 122 hectare beheer vastgelegd. Bijna 50% van onze contracten liggen in deze drie werkgebieden. We gaan werven voor meer soort specifiek beheer. We reserveren 10 hectare van de beschikbare ruimte van 30 hectare voor gebieden met de doelsoorten kamsalamander, boomkikker of knoflookpad. Dit is een bedrag van € 9.700,-- van ons budget voor deze soorten. Daarnaast willen we de rest van de uitbreiding onderbrengen in deze gebieden met een bedrag van € 8.000,--.

Een belangrijke versterking is ons beleid aangaande de verbetering van het botanisch grasland beheer. Middels doorzaaien van een margrietengemengsel willen we de soortenrijkdom in de huidige botanische graslanden een impuls geven. Ook gaan we inspannen om negen nieuwe poelen en drie natuurvriendelijke oevers aan te leggen op percelen met botanisch grasland waar veel amfibieën voorkomen. Middels inrichtingssubsidie proberen we hiervoor budget te krijgen.

3de prioriteit het vliegend hert

Deze soort is zeer specifiek voor Noordoost-Twente en komt slechts op drie plekken in Nederland voor. In het verspreidingsgebied in Mander en Vasse gaan we voor de inrichting de prioriteit leggen bij het vliegend hert. 26 hectare beheer is vastgelegd in de gebieden Mander en Dal van de Mosbeek. 10% van het beheer is aldus vastgelegd in dit gebied. Verder zijn we van plan daar waar mogelijk tot vijf hectare extra beheer vast te leggen in dit gebied. Samen met de grote hoeveelheid GBD-contracten die zijn afgesloten in het gebied Mander kunnen we een goede habitat ontwikkelen voor dit soort. Lijnelementen en bosjes hebben in dit gebied de eerste prioriteit met name het eikenhakhout beheer wat vroeger veel voorkomend was in Noordoost-Twente heeft voor het vliegend hert een belangrijke functie, want afstervend eikenhout onder de grond geeft het vliegend hert de mogelijkheid zich voort te planten. Ook het jonge waterlot op uitbottende stobben geeft voedsel voor de kevers.

4de prioriteit versterken van de droge dooradering

Dit met als doel de biodiversiteit in deze gebieden te versterken. De bestaande houtwallenstructuur in ons werkgebied geeft hierin vele kansen. Randenbeheer door middel van botanische hooilandrand en akkerrandenbeheer bieden hierin de beste kansen.

Het kleinschalige landschap in Noordoost-Twente kent vele kleine percelen. In de gebieden voor droge dooradering zijn de volgende beheerpakketten opengesteld, namelijk: kruidenrijke akker, botanisch hooiland en kruidenrijk grasland.

Voor vlakdekkend beheer hebben we oppervlakte grenzen ingesteld:

- Kruidenrijke akkers kunnen op percelen kleiner dan 1 hectare;
- Kruidenrijk grasland en botanisch hooiland kan op percelen kleiner dan 0,5 hectare.

Ongeveer 104 hectare van ons beheer is vastgelegd in deze gebieden. Van de resterende ruimte in de huidige beschikking willen we 15 hectare aanvullend beheer invullen. Mocht dit lukken dan is ongeveer 40% van het vastgelegde beheer afgesloten in gebieden met de prioriteit voor droge dooradering.

1.4 Blauwe Diensten

Het budget voor Blauwe Diensten is € 39.000,- per jaar en de looptijd loopt van 2017 tot en met 2021. De prioriteit voor contracten Blauwe Diensten ligt bij de verbetering van de waterkwaliteit in de bronbeken. Bronbeken zijn kleinere beken die door de provincie Overijssel in de omgevingsvisie zijn aangewezen als waardevolle kleine wateren. Het waterschap heeft deze waardevolle kleine wateren overgenomen in het waterbeheerplan. Voor deze wateren geldt, ook binnen de Kaderrichtlijn Water, een beleidsopgave met een hogere prioriteit.

In paragraaf 2.4 behandelen we het stroomschema dat we hiervoor hanteren. Om de samenwerking van de Blauwe Diensten en droge dooradering te bevorderen willen we deelnemers die zowel Blauwe Diensten als droge dooradering en/of open grasland contracten willen en kunnen afsluiten een hogere prioriteit geven. De afweging is terug te vinden in het stroomschema.

Ook elders in Noordoost-Twente liggen klein op zichzelf staande natuurgebieden die door een van de drie terreinbeherende organisaties in ontwikkeling of ingericht zijn.

Ook diverse landgoederen Baasdam, Herinckhave, Het Meuleman, Singraven en Huize Breklenkamp zijn vanuit het verleden actief in agrarisch natuurbeheer. Voor al deze gebieden geldt dat het samenhangende netwerk dat we door middel van agrarisch natuurbeheer kunnen ontwikkelen de resultaten geweldig kan versterken.

De samenhang tussen deze gebieden kan versterkt worden door het netwerk van bestaande houtwallen te versterken waardoor er meer migratie routes ontstaan voor soorten. In bijlage 2 wordt aangegeven door welke aandachtsoorten we deze natuurdoelstelling gaan bereiken. Deze doelstelling is van groot belang en sluit nauw aan bij de beleving van de streek. Voor een goede samenhang is het van groot belang dat de bestaande houtwallenstructuur versterkt gaat worden. Bij het afsluiten van lijnelementen (houtwallen etc.) is het een verplichting dit te combineren met randenbeheer. Kruidenrijke randen, struweelranden en wintervoedselrand zijn voorbeelden die hierin meegenomen kunnen worden. Ook gaan we in overleg met de deelnemers het onderhoud van de lijnelementen zodanig sturen, zodat de lijnelementen meer op biodiversiteit worden ingericht.

1.6 Voorintekening

De voorintekening gaat de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. doen op basis van hoofddoelsoorten met daaraan gekoppeld de beheerpakketten. Het opgestelde overzicht is als bijlage 2 bijgevoegd. De daarin genoemde soorten komen op dit moment al voor in de verschillende leefgebieden zoals die beschreven zijn. Het kaartmateriaal van deze gebieden is in SCAN/GIS toegevoegd. Tijdens het overleg zullen we een en ander meenemen. De hoofddoelsoorten zijn in kaart gebracht door NVWG De Grutto.

Werkwijze voorintekening 1 juni 2017 tot 30 juni 2017

De voorintekening geschiedt op afspraak met de gebiedscoördinatoren (Leonard Rouhof en Paul ten Velde).

Leden van de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. ontvangen een digitale uitnodiging voor de voorintekeningbijeenkomsten.

Via de gemeentelijke pagina's van de vier gemeentes in Noordoost-Twente (gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Losser en Oldenzaal) zal de voorintekening bekend worden gemaakt in het werkggebied.

2. KEUZES VOOR SPECIFIEKE GEBIEDEN

2.1 Grondeigenaren rondom de Natura 2000-gebieden

Landgoederen Oldenzaal, Volthe Agelerbroek en Achter de Voort, Lemselermaten, Punthuizen Stroothuizen, Springendal en Dal van de Mosbeek, Lemselermaten en Dinkelland hebben ingetekend voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De deelnemers geven hiermee te kennen op vrijwillingige basis te willen meewerken aan een goede overgang tussen Natura 2000-gebieden en het omliggende agrarische gebied. Het knelpunt in deze is dat door onze eerste keuze in het stroomschema alleen aanvragen binnen het natuurgebiedsplan zullen worden gehonoreerd. Dit betekent dat deze deelnemers af zullen vallen.

Dit aandachtspunt is een ontwikkeling richting toekomstig beheer van de Natura 2000-gebieden in Noordoost-Twente. Als gebiedscollectief zullen wij positief meewerken aan het afsluiten van agrarisch natuurbeheer in de zone rondom de Natura 2000-gebieden. Een goed draagvlak in de streek is voor deze ontwikkeling van essentieel belang.

2.2 Gebiedscoalitie Noordoost-Twente

Op initiatief van de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. komt de gebiedscoalitie vier keer per jaar bij elkaar. De deelnemende partijen hierin zijn:

- Vogelwerkgroep Geesteren;
- Natuurgroep Harbrinkhoek;
- Vogelwerkgroep Ootmarsum;
- Natuurgroep Denekamp;
- R.A.V.O.N. Twente;
- Vogelwerkgroep Losser;
- NVWG De Grutto;
- Waterschap Vechtstromen;
- Staatsbosbeheer;
- Natuurmonumenten;
- Gemeente Tubbergen;
- Gemeente Oldenzaal;
- Gemeente Dinkelland;
- Gemeente Losser;
- Landschap Overijssel;
- WBE Hugale;
- WBE Ootmarsum;
- WBE Tubbergen;
- WBE Zuidoost-Twente;
- WBE Lonneker Losser;
- WBE Beuningen;
- WBE Lutterzand Singraven;
- WBE Rossum;
- WBE Zenderen;
- SCAN / BoerenNatuur.nl;
- LTO Noord-afdeling Losser;
- LTO Noord-afdeling Dinkelland;
- LTO Noord-afdeling Tubbergen;
- OPG;
- Bijenvereniging;
- Bestuur Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A.

2.3 Grondeigenaren met botanisch vlakdekkend beheer

Vanuit het huidige agrarisch natuur- en landschapsbeheer waarin vooral veel botanisch vlakdekkend beheer is afgesloten in Noordoost-Twente zullen we via het beheerplan en de gebiedsaanvraag het beheer geleidelijk gaan omvormen naar het aanpassen van het beheer richting de doelsoorten. Dit betekent ook dat we succesvol botanisch beheer dat een goede dan wel matige beperkte beoordeling heeft gekregen in de beoordeling van Bureau EcoGroen. De deelnemers met deze percelen hebben een voorlichting gehad omtrent de ontwikkeling van meer soortenrijk grasland. Het rapport van Peter van den Brandhof geeft goede mogelijkheden de soortenrijkdom in de percelen te verhogen.

Alles overwegende heeft de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. gekozen voor de doorzaaien van soorten om middels het huidige beheer te komen tot meer soorten in de graslanden.

Van belang in deze afweging is dat met name bij vroeger maaien de doelsoorten meer onder druk komen te staan. Vandaar onze keuze richting het doorzaaien.

Voor het oversluiten c.q. afsluiten van kleinere percelen gelden ook bij bestaande contracten de oppervlakte grenzen van 0,5 hectare voor botanisch hooiland en kruidenrijk grasland en 1 hectare voor kruidenrijke akker. De kleine percelen kunnen ongeacht hun beoordeling worden afgesloten. De oppervlakte in het contract is hierin leidend.

2.4 Weidevogelbeheer

Bestaande succesvolle kritische weidegebieden worden optimaal ingericht en beheerd en voldoen minimaal aan de instap Eisen van de provincie. In de nabije toekomst moet het beheer met de ambities uit het natuurbeheerplan, voor verbeterde broedresultaten zorgen.

Doelsoorten

De grutto en tureluur zijn de doelsoorten van dit leefgebied. Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. gaat zich voornamelijk focussen op deze doelsoorten. Daarnaast is de Kievit in zowel de gebieden voor kritische weidevogels als in de gebieden voor niet kritische weidevogels de doelsoort. Naar verwachting zullen de overige soorten van het open grasland: scholekster, watersnip, slobbeend, zomertaling, graspieper, gele kwikstaart, veldleeuw erik en kwartelkoning meeliften op de maatregelen voor de doelsoorten in de kritische soorten gebieden.

Knelpunten

- Predatie door vos, kraai, kauw en buizerd hebben een grote invloed op de broedresultaten.
- Landschapselementen, voornamelijk bomen, leiden op enkele plekken tot beperking van de openheid en doorkruisen vaak goede broedgebieden. Daarbij zijn dit ideale plekken voor dagpredatoren (roofvogels, kraaien, kauwtjes).
- De verschillende vormen van recreatie verstoren de rust en beïnvloeden de broedresultaten negatief.
- Loslopende honden en verwilderde (boerderij)katten beïnvloeden de broedresultaten negatief.
- Creëren van plas/dras-gebieden vormen op de zandgronden in Noordoost-Twente een probleem.

De bovengenoemde knelpunten zullen bij het maken van keuzes de nodige aandacht krijgen en waar mogelijk opgelost worden.

Weidevogelgebieden

Op basis van de instapeisen en de richtlijnen in het natuurbeheerplan 2016 zijn de kritische en niet-kritische weidevogelgebieden begrensd. De Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. heeft besloten om het weidevogelbeheer te concentreren in die gebieden die succesvol zijn om de instapeisen van de provincie te halen. Het streven is om minimaal de aantallen kritische weidevogelsoorten per 100 hectare te handhaven.

Het kerngebied voor de kritische weidevogels is werkgebied Albergen (primair).

En secundair is dat het werkgebied Ottershagen (potentieel kerngebied kritische weidevogels). In samenspraak met Natuurmonumenten, LTO Noord-afdeling Dinkelland en de grondgebruikers overleggen we om te komen tot een kerngebied voor kritische weidevogels. De aankooptitel op de gronden van dit gebied is voor de grondgebruikers van de LTO Noord-afdeling Dinkelland en de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. tot op heden de blokkade voor deze ontwikkeling. De provincie wordt gevraagd hierin een afweging te maken.

Beheerpakketten

Naast de bestaande weidevogelbeheerpakketten wordt een Kievitenpakket ontwikkeld, waarbij het vliegvlug worden van de jongen ondersteund gaat worden. Een van de voorwaarden daarbij is dat gebieden met opgroeimogelijkheden voor de jonge vogels bereikbaar zijn.

Kritische weidevogelgebieden met beheerpakketten

In deze gebieden kunnen de volgende beheerpakketten worden ingezet:

- Grasland met rustperiode;
- Extensief beweid grasland tot 15 juni;
- Kruidenrijk grasland;
- Kruidenrijke akkerrand;
- Braakstrook op bouwland;
- Botanisch randenbeheer;
- Extensief beweid weiland;
- Legselbeheer alleen mogelijk in combinatie met aanliggend beheer voor kuikenoverleving;
- Plas-dras;
- Kuikenvelden (Last Minute beheer);
- Ruige mest.

Voorwaarden

- Om te komen tot goede broedresultaten zullen de beste percelen in het weidevogelgebied Albergen uitgerasterd (inrichtingskosten) moeten worden. De afgelopen jaren heeft NVWG De Grutto hiermee goede resultaten geboekt.
- Er kunnen alleen langdurige volveldse beheercontracten worden afgesloten in de primaire weidevogelgebieden.
- Extensief beweid grasland wordt alleen toegepast in kritische weidevogelgebieden.
- De vergoedingen voor ruige stalmest zullen alleen toegekend worden bij aanvragen in de kritische weidevogelgebieden.
- Het afsluiten van een Kievitenbeheerpakket is mogelijk in de kritische en niet kritische weidevogelgebieden.

Gebieden niet kritische w eidevogels

De gebieden niet kritische w eidevogels aangrenzend aan het gebied Albergen stellen w e open als w eidevogelgebied kritische soorten. Alle pakketten die hierin zijn opengesteld w orden ook in deze gebieden opengesteld.

- Als Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. zien w e mogelijkheden om met de beheerpakketten in de vorm van last minute beheer broedgelegenheid, schuilgelegenheid en voedselgebieden voor kuikens te creëren.
- Vijf gebieden die zijn aangew ezen als w eidevogelgebied niet kritische soorten w illen w e hiervoor aanw ijen:
 - Het gebied aan de Kloosteresweg tussen Tubbergen en Albergen;
 - Het gebied ten oosten van de Zandbongeweg in Hertme/Saasveld;
 - Het gebied ten oosten en ten w esten van de Bornsestraat in Saasveld;
 - Het gebied Agelerveld gelegen tussen het Kanaal Almelo Nordhorn en de Wolfsbergweg;
 - Het gebied Het Benneker gelegen aan de noordw est kant van Oldenzaal.

Opengestelde beheerpakketten

- Kruidenrijkgraslandrand;
- Botanisch randenbeheer;
- Kruidenrijke akkerrand;
- Legselbeheer alleen mogelijk in combinatie met aanliggend beheer voor kuikenoverleving (randenbeheer);
- Kuikenvelden (last minute beheer);
- Braakstrook op bouw land.

Beheeractiviteiten

Last minute beheermaatregelen kunnen alleen w orden ingezet als er jaarlijks minimaal vijf paar Kieviten met kuikens aanw ezig zijn of w orden verwacht op grond van de ervaringen uit voorgaande jaren.

Het plaatsen van stokken met plastic zakken of vergelijkbare maatregelen op akkers met Kievit kuikens, zodat de kuikens het te bewerken perceel hebben verlaten op de dag dat de bew erking plaats gaat vinden.

Vluchtstroken van 6-12 meter langs de akkers of aansluitende graslanden bieden goede overlevingsmogelijkheden voor kuikens.

2.5 Blauw e diensten

In overleg tussen Waterschap Vechtstromen en Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. is overeengekomen dat met de Blauw e Diensten in het natuurbeheerplan een bijdrage geleverd w ordt aan de w aterdoelen voor het verbeteren van de w aterkwaliteit en biodiversiteit. Hiertoe w ordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Catalogus Groene Blauw e Diensten biedt.

Clusters

Bij de aangew ezen w aardevolle kleine w ateren kunnen Blauw e Diensten w orden afgesloten. Met de Blauw e Diensten-pakketten in Noordoost-Twente, w ordt een bijdrage geleverd aan het cluster Waterberging, Toekomstbestendige duurzame waterlopen en Duurzaam peilbeheer (respectievelijk 6.1, 6.2, 6.3), uit de Catalogus Groene Blauw e Diensten (CGBD). Hoe daar een bijdrage w ordt geleverd is beschreven in de voorgestelde pakketten.

Beheerfunctie

Dit vertaalt zich naar de volgende beheerfuncties uit de Catalogus Groene Blauwe diensten:

- Bufferzone: bestaande uit een kruidenrijke spuit- en mestvrije zone die beperkt wordt beweid, periodiek wordt gemaaid en afvoeren van maaisel.
- Verbeteren waterkwaliteit door: mest- en spuitvrije zones, houtwalbeheer, water bergen en water vasthouden, onderhoud gericht op specifieke flora/fauna en eventuele verbeterwerkzaamheden van natuurvriendelijke oevers van de waterloop.
- Waterberging: eventuele inrichtingsmaatregelen voor en beschikbaar stellen van landbouwgrond.
- Vernatting: aanleg van boeren stuw tjes en/of knijpduikers of verkleining drainagecapaciteit.
- Water vasthouden: peil gestuurde drainage, aanleg van boeren stuw tjes en/of knijpduikers of verkleining drainagecapaciteit.

Pakketten

Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. heeft in samenwerking met Waterschap Vechtstromen de beheerstrategie vastgesteld.

De navolgende pakketten zullen worden opengesteld

- Pakket waterbergen en watervasthouden. Dit pakket is aangevraagd via Boerennatuur.nl voor goedkeuring op basis van de EU-richtlijnen.

Verder zullen de volgende pakketten worden opengesteld:

- Kruidenrijke akkerranden pakket A19;
- Botanisch waardevol grasland pakketten A13 a-b-c-d;
- Kruidenrijk grasland als waterbergend pakket, voor de verbetering van het bodemleven. Op dit pakket mag maximaal 10-20 ton ruige stalmest per hectare worden uitgereden.

Stroomschema

Zie bijlage 3 voor het stroomschema dat wordt gehanteerd bij de beoordeling van de Blauwe Diensten-pakketten.

3. MONITORING

1ste prioriteit

Voor de monitoring van de prioritairere soorten maken we gebruik van de telgegevens die Natuur en Vogelwerkgroep De Grutto heeft van de kritische soorten w eidevogels (zie bijlage 2).

Ambitieniveau: verbetering van het huidige niveau.

2de prioriteit

Voor de amfibieën maken we gebruik van de gegevens van het R.A.V.O.N. (zie bijlage 2). NVWG de Grutto is bezig met vangkooien in verschillende poelen om te inventariseren welke soorten er in het gebied voorkomen.

Ambitieniveau: verbetering van het huidige niveau over 5 jaar.

3de prioriteit

De aanwezigheid van het vliegend hert zal gedaan worden door NVWG De Grutto. We proberen om in 2016 met een realistisch beeld van het voorkomen van deze soort rondom Mander en Vasse te komen.

Ambitieniveau: verbetering van het huidige niveau.

4de prioriteit

De monitoring van de effectiviteit van beheer ter versterking van de landschapselementen zal worden uitgevoerd door NVWG De Grutto. De telling van de soorten door middel van atlasblokken zal daarvoor als leidraad worden genomen.

Ambitieniveau: wordt handhaving van de huidige stand genomen (zie bijlage 2).

Monitoring programma droge dooradering

Hieronder een beschrijving van de werkwijze.

Amfibieën - het inventariseren van de amfibieën vindt plaats van begin maart tot half juni in de avond of vroege morgen. Om het verspreidingsgebied in kaart te brengen van de soorten wordt samengewerkt met het R.A.V.O.N. en de TBO's. Bestaande poelen, waar agrarisch natuurbeheer op wordt afgesloten, worden het eerste jaar gemonitord. Het laatste jaar wanneer de contracten aflopen worden alle poelen waar op beheer is afgesloten weer gemonitord.

Kamsalamander - vanaf de periode begin maart tot eind mei worden in de poelen 's avonds fuiken geplaatst en de volgende morgen weer verwijderd, het aantal en soorten worden geteld.

Boomkikker - vanaf begin mei tot eind juni wordt rond de poelen in de avond geluisterd naar roepende mannetjes. De aantallen worden geteld.

Knoflookpad - vanaf begin maart tot half juni wordt bijen in de poelen geluisterd naar roepende mannetjes, meestal met Hydro microfoon. Bij twijfel wordt er eind maart gezocht naar eiersnoeren of in juni fuiken geplaatst om de larven te vangen.

Vogels - de inventarisatie periode (hangt af van de soort) loopt van half februari tot eind juni. De handleiding vogelonderzoek van het S.O.V.O.N. dient als leidraad. In 2017 is er gestart met inventariseren van vogels op alle cluster plekken van het hele werkgebied van de Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente U.A. In het werkgebied waar geïnventariseerd wordt liggen clusters van beheerovereenkomsten. Deze gebieden moeten minimaal vier keer worden bezocht. Het inventariseren gebeurt door leden van plaatselijke vogelwerkgroepen. De daaropvolgende inventarisatie is in het jaar wanneer de beheercontracten aflopen.

Vliegend Hert - bij deze soort wordt gekeken naar aanwezigheid in het gebied en de verspreiding. De personen die in dat gebied de vogels monitoren nemen deze soort gelijk mee. Verder wordt er contact gezocht met Landschap Overijssel, die het voorkomen en de verspreiding van Vliegend Hert geregeld bijhoudt.